

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1926 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändrade bestämmelser rörande tillstånd till elektrisk starkströmsanläggning, erforderlig för elektrisk järn- eller spårväg.

I en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 193, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Fehr m. fl.* föreslagit, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbeta förslag till sådan ändring av gällande lag, som kunde anses nödig, för att frågan om tillstånd till elektrisk starkströmsanläggning, erforderlig för elektrisk järn- eller spårväg, bleve underkastad de regler, som gällde i lagen den 12 maj 1917 om expropriation, samt för riksdagen framlägga det förslag, som utredningen kunde föranleda.

Till stöd för berörda förslag har av motionärerna anförts:

Gällande lag om expropriation av den 12 maj 1917 vilar på den grundsatsen, att Kungl. Maj:t skall äga avgöra sådana konflikter mellan olika intressen, som uppstå därigenom, att för vissa allmänna intressens tillgodoseende fastighet, som tillhör annan än kronan, behöver tagas i anspråk. Avvägandet av ägarens intresse att få behålla fastigheten mot expropriationssökandens intresse att förvärva tillgång till fastigheten vilar sålunda i Kungl. Maj:ts hand.

Emellertid råder i ett särskilt hänseende en inskränkning i denna princip därigenom, att giltighet framför expropriationslagen alltjämt tillkommer en äldre lag av speciell natur, nämligen lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar. Det ansågs icke nödigt att inarbeta denna lag i den allmänna expropriationslagen, vilken därför äger tillämpning allenast å elektriska svagströmsledning, medan 1902 års lag alltjämt har gällande kraft beträffande starkströmsledning.

Enligt sin ordalydelse gäller 1902 års lag anläggningar för "någon orts förseende med belysning eller drivkraft eller för dylikt ändamål eller för beredande av drivkraft åt sådan industriell anläggning, som finnes vara av större betydelse för det allmänna". Trots dessa ordalag torde lagen vara tillämplig även på sådan elektrisk anläggning, som avser att bereda drivkraft åt elektrisk spårväg eller järnväg. Om sålunda för ett trafikbehov ifrågasattes en elektrisk spårväg, blir avgörandet beroende av en tillämpning av 1902 års lag, men om för samma ändamål en med ånga eller motorkraft driven järnväg erfordras, faller ärendet i sin helhet under 1917 års lag.

Detta medför i de båda fallen en viss olikhet med avseende på möjligheten för trafikintresset att kunna tvinga sig fram mot markägarnas vilja. Enligt 1902 års lag är nämligen menighet icke pliktig att inom område, för vilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde avstå eller ens upplåta gata, torg, allmän plats eller vattendrag. Den allmänna

expropriationslagen däremot känner ingen fullt motsvarande inskränkning, i det den i fråga om elektriska svagströmsledningarna blott stadgar, att beträffande sådan allmän plats, som nyss nämnts, expropriation icke må avse egendomens avstående; däremot må för sådant ändamål upplåtelse av nyttjanderätt verkställas expropriationsvis. Frågan, huruvida en elektrisk spårväg må framföras inom stad och liknande samhällen, är sålunda beroende av stadens godtycke; Kungl. Maj:t äger icke här avväga bärkraften av stadens inre trafikintresse mot exempelvis ett förstadsområdes behov av infartsled till plats inom staden.

Det är själfvallet att vid en prövning av ansökan om koncession att inom stads planlagda område framdraga elektrisk järn- eller spårväg, stadens allmänna trafikbehov alltid måste vinna starkt beaktande och att det ifrågasvarande förortsintresset måste vara synnerligen starkt för att kunna tillerkännas företräde. En begränsning av samma art, som gäller beträffande svagströmsledningarna, torde alltså vara väl på sin plats. Men lämpligt vore enligt vår mening, att även frågan om koncession för den för elektrisk järn- eller spårväg erforderliga starkströmsledningen underkastades de bestämmelser, som enligt 1917 års expropriationslag gälla för järnväg eller spårväg för allmän trafik och att sålunda avvägandet jämväl av dessa intressen kunde underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Historik. I 1 § av kungl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets avstående för allmänt behov föreskrefs följande:

1866 års förordning.

”Där Konungen prövar nödigt, att jord eller lägenhet, som enskild man, menighet eller inrättning tillhör, begagnas skall, antingen till rikets försvar, till allmän väg, bro, hamn eller lastningsplats, till uttappning eller sänkning av sjö, till strömningsledning, farled eller annan vattenledning, till allmän byggnad eller till dylikt allmänt behov, vare ägare pliktig att avstå vad för ändamålet fordras; njute dock den, som härigenom skada lider, ersättning därför. Har ägare av flygsandsfält försummat att därom taga sådan vård, som särskilt föreskriven är; äge ock Konungen förordna, att det fält avstås skall; och gälle i övrigt, i fråga om villkoren för avträdande därav, vad i denna förordning om annan jord eller lägenhet stadgas.

Är fråga om jords eller lägenhets begagnande endast för utläggning av elektriska ledningstrådar, utan att genom anläggningen eller dess framtida skötsel och vård något synnerligt men i nyttjanderätten till jorden eller lägenheten ägaren tillskyndas, bör vad för ändamålet behöfligt är upplåtas, utan att jorden eller lägenheten löses. För intrång, som därigenom må kunna förorsakas, vare dock den, som intrånget lider, om han därå gör anspråk, berättigad till ersättning.

Kan ej överenskommelse träffas om ersättning, som, efter vad ovan sägs, utgå bör; då skall frågan härom prövas av särskild nämnd, som vid underrätt i den ort, där jorden eller lägenheten ligger, tillsättes på sätt här nedan stadgas.”

1896 års riksdag.

I skrivelse den 13 maj 1896 anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida och i så fall under vilka villkor och inskränkningar det kunde anses lämpligt och nyttigt, att den, som ville anlägga elektrisk ledning för be-

lysning eller kraftöverföring, berättigades att, även där godvillig uppgörelse icke kunde träffas, ej mindre draga sådan ledning över annans område än även beredas säkerhet för ledningens ostörda framtida begagnande, samt, därest utredningen skulle därtill föranleda, för riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser, som för sådant ändamål kunde anses erforderliga.

På grund av denna riksdagens skrivelse uppdrog statsrådet och chefen för *Starkströmskommissionen 1898.* finansdepartementet, i enlighet med honom av Kungl. Maj:t givet bemyndigande, den 20 maj 1898 åt en kommission av sakkunniga personer att inom nämnda departement biträda vid utarbetande av förslag till bestämmelser rörande villkoren för anläggning och begagnande av elektriska ljus- och kraftledningar.

Den 10 december samma år avläto de sakkunniga en skrivelse i ämnet. De sakkunniga uttalade sig därvid för kommunalt veto beträffande starkströmsledningar, framför allt sådana som skulle medföra intrång i gatumark, samt yttrade härom följande:

Den avgörande betydelse, som enligt kommitterades förmenande bör tillerkännas frågan om de i dessa fall mot varandra stående intressenas inbördes betydelse, synes giva vid handen, att starka betänkligheter förefinnas emot att tillåta den, som vill framdraga elektriska ledningar över eller under gator och allmänna platser inom städer och andra tätt bebyggda samhällen eller eljest inom dessas områden, att verkställa sådant annat än med vederbörande lokalmyndigheters medgivande och efter deras anvisning.

Dessa gator och andra platser äro nämligen av den allmänna betydelse ej mindre såsom kommunikationsleder än även på grund av de i dem anbragta anordningar för belysning, vattenledning, markens torrläggning m. m., att ifrågavarande samhällens trevnad och utveckling är i avsevärd grad beroende därav, att desamma i minsta möjliga mån tagas i anspråk för främmande ändamål.

I särskilda propositioner nr 46 och 22 framlade Kungl. Maj:t för 1900 års riksdag bl. a. förslag till dels lag med vissa bestämmelser om elektriska ledningar och dels lag, innefattande tillägg till förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets avstående för allmänt behov. I berörda lagförslag, vilka avsågo meddelande av föreskrifter angående koncessionstvång och expropriationsrätt med avseende å vissa elektriska ledningar, vunno emellertid nämnda av de sakkunniga uttalade synpunkter icke beaktande.

Lagutskottet, som förhade dessa ärenden till förberedande behandling, förordade bifall till propositionen om tillägget till expropriationsförordningen men hemställde, att i förslaget angående koncessionstvång måtte göras jämkningar i huvudsakligt syfte att utesluta eller inskränka möjligheten att erhålla koncession å lednings framdragande inom vissa områden. Bl. a. borde det enligt utskottets mening icke kunna tillåtas, att inom område, där byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde ledning framdrages å gata, torg, allmän plats eller vattendrag utan att vederbörande kommun eller municipalsamhälle därtill lämnat medgivande.

1900 års
riksdag.

Av första kammaren bifölls utskottets i enlighet härmed gjorda hemställan, under det att andra kammaren anslöt sig till en inom utskottet av åtskilliga kammarens ledamöter avgiven reservation samt beslöt, med avslag å vad propositionerna innehöllu om expropriation och koncession för elektriska ledningar, att hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes, efter förnyat övervägande av frågorna rörande koncession och expropriationsrätt för elektriska starkströmsledningar, låta utarbета och för riksdagen framlägga nytt förslag till lagstiftning i ämnet. I huvudsaklig överensstämmelse härmed utföll också riksdagens slutliga beslut.

1902 års
riksdag.

I den proposition (nr 9) till 1902 års riksdag, som ledde till antagande av nu gällande lag av den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska ledningar, anförde föredragande departementschefen, att på grund av de olägenheter, som för städer och stadslänkande samhällen kunde följа av ett intrång på gator och därmed jämförliga områden, menighet syntes böra fritagas från skyldighet att tvångsvis avstå eller upplåta dylika områden; och intogs i överensstämmelse härmed i 1 § i det i propositionen innefattade lagförslaget föreskrift i sådant avseende.

Det utskott, som vid denna riksdag behandlade frågan (första särskilda utskottet), framhöll härutinnan följande:

I överensstämmelse med 1900 års lagutskotts åsikt, att menighet icke borde vara pliktig att inom område, för vilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde avstå eller upplåta gata, torg, allmän plats eller vattendrag, har nu i 1 § av det kungl. förslaget intagits föreskrift i sådant avseende.

Emot denna inskränkning i expropriationsrätten kunde vid första påseende synas vara åtskilligt att anmärka, enär just i städer och municipalsamhällen behovet för industriella anläggningar, spårvägar m. m. att för erhållande av drivkraft utläggа elektriska ledningar säkerligen kommer att bliva mest kännbart. Efter noggrant övervägande av denna fråga har utskottet emellertid med avseende å de olägenheter, som kunna förorsakas städer och därmed jämförliga samhällen genom elektriska ledningar, kommit till den åsikt, att det icke kan anses tillrådligt att införa expropriationsrätt beträffande de nyssberörda områdena.

Utskottet lyser heller icke ringaste tvivel därom, att stad och municipalsamhälle i regel bäst själv inser fördelarna av samhällets industriella utveckling samt vikten av att befordra och underlätta allt, vad som därtill kan bidra; och anser utskottet därför, att man med full tillförsikt bör kunna överlämna frågan om elektriska ledningars framdragande över allmänna platser åt ifrågavarande kommuners eget avgörande.

Utskottet förordade införande i 1 § av Kungl. Maj:ts förslag av bestämmelsen att, där exproprierad jord eller lägenhet skall användas för annans räkning än kronans, förhöjning i ersättningen skall äga rum med hälften av det belopp, som jämlikt de i den allmänna expropriationsförordningen stadgade grunder skall utgå. Utskottet motiverade detta huvudsakligen sålunda:

Då utskottet föreslagit, att expropriationsrätten måtte utsträckas så, att även en enskild industriell anläggning skulle kunna tvinga sig fram gent emot en enskild jordägare, hade den i samband därmed stående frågan om jordägarens rätt till förhöjd ersättning varit föremål för utskottets omprövande. Utskottet hade därvid först förehaft frågan om möjligheten och lämpligheten av att genom bestämmande av en viss avgift till jordägaren antingen för bruttohästkraft eller efter viss procent av företagets avkastning göra honom delaktig i själva företaget. Denna utväg hade dock icke syntts utskottet kunna tillstyrkas. Emellertid hade utskottet av ett redan i vår svenska lag förefintligt stadgande funnit en anvisning att på annat sätt nå det åsyftade målet. I 6 § andra stycket av förordningen den 30 december 1880 om jordägares rätt över vattnet å hans grund föreskrevs nämligen, att ersättning för skada genom uppdämning skulle motsvara värdet och hälften därutöver. Genom införande av en dylik bestämmelse angående ersättningsbeloppets förhöjning även i förevarande fall skulle en tillfredsställande lösning vinnas.

Någon avvikande mening anmäldes icke mot nu omförmälda delar av utskottsutlåtandet, och vann lagförslaget riksdagens godkännande i det skick, i vilket detsamma tillstyrktes av utskottet.

Föreliggande fråga har givetvis jämväl berörts vid förarbetena till den nu gällande allmänna expropriationslagen. I sitt den 15 september 1910 avlämnade betänkande med förslag till lag om expropriation m. m. anförde den förberörda lagstiftningsarbete tillkallade kommittén i fråga om föreslagna särskilda bestämmelser om expropriation för elektriska svagströmsledning ar bl. a.:

Kommittébetänkande ang. allmän expropriationslag ar 1910.

Då nuvarande stadganden i expropriationsförordningen om jords eller lägenhets begagnande till utläggning av elektriska ledningstrådar antogos, avsågos med dem utan tvivel alla slag av elektriska ledningar, som kunde tjäna de i samma förordning omförmälda allmänna behov. Sedermera hava genom lagen den 27 juni 1902 särskilda bestämmelser meddelats om elektriska starkströmsanläggningar. Dessa bestämmelser utgöra emellertid icke hinder för expropriationsförordningens tillämpning även å starkströmsanläggningar, om ändamålet motsvarar begreppet allmänt behov. I vissa fall kan därför expropriationsrätt för närvarande beviljas enligt såväl 1866 års förordning som 1902 års lag. Under förarbetena till nämnda lag påpekades, att detta förhållande, om än ur redaktionell synpunkt mindre lämpligt, måhända ej skulle medföra avsevärd olägenhet i praktiskt avseende, därest alldeles samma bestämmelser skulle gälla i fråga om expropriationen, vare sig den grundade sig å ena eller andra författningen. Sådan överensstämmelse fanns i de förslag, som förelades 1902 års riksdag, men den rubbades genom riksdagens beslut, och expropriationsreglerna i de båda författningarna skilja sig nu delvis från varandra. Särskilt däri att enligt 1902 års lag ersättningen skall förhöjas över fulla värdet, så snart jorden eller lägenheten skall användas för annans räkning än kronans.

Enligt de av kommittén föreslagna villkoren för expropriationsrätt torde alla de ändamål, som omförmälas i 1902 års lag, kunna läggas till grund för expropriation jämväl efter de allmänna bestämmelserna. Om icke författningarnas tillämpningsområden skildes åt på annat sätt, skulle sålunda finnas mycket vidsträckt möjlighet att i förekommande fall använda vilkendera författningen som helst, något som med hänsyn till nyss angivna förhållande vore olämpligt. Även ur andra synpunkter synes det kommittén fördelaktigt att i

lag giva uttryck åt den redan från början, åtminstone i huvudsak, faktiskt bestående skillnaden, att 1902 års lag avser starkströmsanläggningar, den allmänna expropriationslagstiftningen efter nämnda lags tillkomst endast svagströmsanläggningar. För övrigt torde jämväl därförut expropriationsförordningen knappast hava vunnit tillämpning på andra elektriska anläggningar än av detta slag.

De elektriska anläggningar, å vilka förevarande lagförslag sålunda skall tillämpas, äro egentligen telegraf- och telefonanläggningar.

Vidare anförde kommittén i fråga om ett framlagt förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska ledningar, följande:

Då en ny allmän expropriationslag skall utarbetas, framställer sig självant spörsmålet, huruvida det icke skulle vara lämpligt, att antingen de i lagen den 27 juni 1902 innefattade bestämmelserna om expropriation infördes i den allmänna lagen, eller ock, för den händelse man anser stadgandena om expropriation och koncession för de mera farliga elektriska anläggningarna ej böra skiljas från varandra, alla bestämmelser om expropriation för elektriska anläggningar utbrötes ur sistnämnda lag och jämte de erforderliga koncessionsstadgandena sammanfördes till en särskild lag. Båda dessa utvägar skulle innebära vissa fördelar med hänsyn till expropriationslagstiftningens enhetliga och systematiska uppställning. Kommittén har dock icke funnit sig böra föreslå någon förändring i vare sig den ena eller den andra riktningen. En dylik omarbetning, vartill förslag ej heller torde förväntas från kommittén, skulle möta symmerliga svårigheter redan därför, att 1902 års lag delvis är byggd på grunder, som avvika från den allmänna expropriationslagstiftningen. En väsentlig avvikelse utgöres därav, att enligt 1902 års lag expropriationsersättningen, när jord eller lägenhet skall användas för annans räkning än kronans, skall förhöjas med hälften av det belopp, som skall utgå jämlikt de i expropriationsförordningen stadgade grunder. Någon förändring häri beträffande starkströmsanläggningar torde ej böra ifrågasättas, men å andra sidan finner sig icke kommittén böra förorda, att tillämpningen av berörda princip sträcket utanför det område, för vilket densamma nu är antagen.

Kommittén har emellertid ansett önskvärt, att mera bestämda gränser än de hittills gällande måtte uppdragas mellan expropriation enligt den allmänna lagen och enligt 1902 års lag, så att den förra ej må vara tillämplig å andra elektriska anläggningar än svagströmsanläggningar. Den senare är redan förut inskränkt till starkströmsanläggningar, en begränsning, som emellertid framträder ännu tydligare enligt den nu föreslagna ändrade lydelsen av vissa §§ i lagen.

*1913 och
1920 årens
riksdagar.*

Bestämmelser i ämnet i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténs förslag upptogs i den proposition nr 46, varigenom 1913 års riksdag förelades förslag till bl. a. lagar om expropriation och om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, och äro bestämmelserna intagna i de år 1917 i enlighet med beslut av samma års riksdag i ämnet utfärdade lagarna.

Jämlikt beslut vid 1920 års riksdag genomfördes sådan ändring av 1902 års lag, att expropriation kan medgivas ej blott, såsom ditintills, för elektrisk starkströmsledning utan även för mark till station för alstrande av elektrisk kraft

annorledes än medelst vattenkraft och till annan elektrisk starkströmsanläggning. Någon jämkning i övrigt beträffande denna lags huvudgrunder vidtogs därvid icke.

Över nu förevarande motion har styrelsen för Svenska stadsförbundet beretts tillfälle att avgiva yttrande; och har med anledning härav i skrivelse den 8 april 1926 anförts bl. a.:

*Yttrande
över
motionen av
styrelsen
för Svenska
stadsför-
bundet.*

Motionen riktar sig emot den kommunala vetorätt i avseende å elektriska starkströmsledningars framdragande inom område, där byggnadsstadgan för rikets städer är gällande, som följer därav, att kommun enligt lagen den 27 juni 1902 om elektriska anläggningar ej är pliktig att inom dylikt område för elektrisk anläggnings behov avstå eller upplåta gata, torg eller allmän plats. Denna vetorätt bör enligt motionen bortfalla, såvitt fråga är om starkströmsanläggning för järnväg eller spårväg, och i stället de regler tillämpas, som finnas meddelade i expropriationslagen.

Den till stöd för yrkandet anförda motiveringen är hållen i ganska allmänna ordalag. I huvudsak göres gällande, att det nu beror på vederbörande stads godtycke, huruvida en elektrisk spårväg må framdragas inom stadens planlagda område eller ej. Något objektivt avvägande mellan exempelvis stadens inre trafikintresse å ena sidan och ett förstadssamhälles behov av infartsled till central plats inom staden å den andra sidan kan för närvarande icke etableras, vilket däremot bleve möjligt, om expropriationslagen vore tillämplig i här åsyftade fall. Att ett dylikt avvägande genom utomstående myndighet i praktiken erfordrats för tillvaratagande gentemot en kommun av något berättigat allmänt intresse har emellertid icke i motionen visats eller ens påståtts.

Efter att hava redogjort för förarbetena till 1902 års lag om elektriska ledningar anför styrelsen vidare:

Såsom framgår av denna redogörelse, hava nuvarande föreskrifter om rätt för kommun att själv bestämma angående starkströmsledningars framdragande inom planlagt område tillkommit efter mycket grundlig prövning. Tydligen hava därvid jämväl de synpunkter, som i föreliggande motion anförts emot den kommunala vetorätten, tagits i betraktande men icke ansetts vara av beskaffenhet att motivera dess inskränkande. Då någon omständighet, ägnad att ställa frågan i ny belysning, ej förebragts och då de skäl, på vilka 1902 års lagstiftning i ämnet grundats, alltjämt synas äga full giltighet, får stadsförbundets styrelse för sin del avstyrka bifall till den av herr Fehr m. fl. väkta motionen.

Den vetorätt, som tillkommer kommun med avseende å elektriska starkströmsledningars framdragande inom område, för vilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde, har, såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, tillkommit huvudsakligen för att bereda kommunen möjlighet att förhindra dylika ledningars framdragande, därest detta med hänsyn till användningen av kommunens gatusystem för trafiken samt för anbringande av anordningar för belysning, vattenledning och markens torrläggning m. m. skulle visa sig mindre lämpligt. Man synes härvid närmast hava avsett att förhindra, att starkströmsledningar för industriellt ändamål skulle kunna till skada för samhällets trevnad och utveckling tvångsvis framdragas. Sistberörda synpunkt anser utskottet fortfarande värd beaktande.

*Utskottets
yttrande.*

Det intresse, som närmast synes vara avsett att tillgodoses genom nu ifrågasvarande motion, nämligen förstädernas trafikförhållanden, har däremot tidigare icke uppmärksamrats. Det torde icke kunna förnekas, att förörternas behov av bekväma trafikförbindelser med närliggande större samhälle, ej minst medelst elektrisk spårväg eller järnväg, numera fått en vida större betydelse än förut. Den bostadspolitik, som under de senare åren i stor utsträckning bedrivits i vårt land och som haft till följd bildandet av förstadssamhällen, har givetvis föranlett, att denna trafikfråga icke längre kan betraktas såsom en enbart inre kommunal angelägenhet för vederbörande större samhälle, utan måste anses vara av vidsträcktare allmänt intresse. Härav blir en naturlig följd, att avgörandet av förörternas trafikfrågor kan anses icke längre böra uteslutande ligga i det större samhällets egen hand. Enligt utskottets mening tala starka principiella skäl för att avgörandet av här berörda trafikfrågor överflyttas till Kungl. Maj:t för att åstadkomma ett rättvist avvägande av de olika kommunernas intressen mot varandra.

Frågan om och på vad sätt gällande rätt bör underkastas ändring till vinnande av det ovan anförda, i motionerna avsedda syftet synes böra göras till föremål för utredning genom Kungl. Maj:ts försorg.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med föranledande av motionen nr 193 i första kammaren, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida nu gällande lagbestämmelser rörande elektriska anläggningar böra ändras i den riktning, att menighet må, där ett för staten eller för annan menighet viktigt intresse det kräver, kunna åläggas skyldighet att inom område, för vilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde avstå eller upplåta gata, torg eller allmän plats för framdragande av elektrisk starkströmsanläggning, erforderlig för elektrisk järnväg eller spårväg, ävensom för riksdagen förelägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 4 maj 1926.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Koch, Sigfrid Hansson,* greve Spens, von Stockenström,* Åkerberg, Valfrid Eriksson och Luterkort;*

från andra kammaren: herrar *Magnusson i Kalmar, Hage, Ödström, Ros, Johansson i Sollefteå, Wallerius, Pettersson i Hällbacken och Lindgren i Dingelvik.**

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.